

Straffespark eller

aug 7, 2021 | Carlsens Klumme

Jan Carlsen

DBU Diplominstruktør og medlem af DBUs lovgruppe samt klummeskribent

07-08-2021

Enhver, som har skullet aflevere materiale regelmæssigt inden for nøje beskrevne tidsfrister, vil have oplevet det fænomen, at i nogle uger står emnerne nærmest i kø, så man ville kunne skrive en mindre roman – i andre er der i den grad tørke, så man skal udfolde ekstra kreativitet for at få fyldt siden ud. Jeg synes lige nu at være inde i den sidstnævnte periode, for det er ikke ligefrem, fordi de aktuelle situationer vælter over hinanden, uanset om vi taler Superliga eller europæisk fodbold. Set fra et dommermæssigt synspunkt er det naturligvis aldeles fremragende, for det betyder jo, at de kritiske og potentielt kampafgørende situationer ikke har stået i kø (og vi vil jo alle gerne have, at det er spillerne, der afgør kampene og ikke dommerne). Fra et skribentsynspunkt er det lidt noget skrammel, for så skal der graves relativt dybt og tages fat i nogle mere generelle ting frem for konkrete situationer, som læserne stadig har på nethinden.

Men et eller andet sted skal vi jo være glade for, at tingene bare kører. Bevares, jeg har haft et par stykker forbi på mail – noget mere urbant formuleret end andet, for nu at sige det på den måde – som mente, at der manglede et straffespark til Vejle i kampen mellem Vejle og Brøndby. Og ja, der bliver da holdt godt og grundigt i en arm, men på den anden side bliver der også holdt pænt og grundigt den anden vej. Begge spillere har fat i hinanden, og hvem er det så egentlig, der starter festen? Vi bryder os ikke om disse holde-situationer, hvad enten det er i nærkampe eller f.eks. før en igangsættelse, typisk hjørnespark – men omvendt må vi også erkende, at fodbold er en kontaktsport, og der må sættes en bagatelgrænse. Ellers kom vi aldrig nogensinde videre. I den aktuelle kamp har jeg også set meninger, der tilkendegiver, at hvis der er straffespark her, manglede der også et par stykker til Brøndby – og sådan kan vi blive ved.

Lige netop straffespark er et ømtåleligt punkt. Det er fodboldspillet største chance, ofte kampafgørende – og derfor skal der også være sul på kræet, før det bliver dømt. Det er en helt afgørende trend, at man ikke ønsker de tynde straffespark, uanset at de teknisk ville kunne forsvares. Det gælder internationalt – og det gælder også herhjemme. Faktisk skriver vi det ind i bemærkningerne til lovbogen i år. På samme måde som advarsel nr. 2 skal være én, der kan forstås af udefra kommende beskuere og ikke bare en teknikalitet, skal et straffespark være noget, der er til at få øje på. Vi kan jo bare skrue tiden sådan cirka en måned tilbage og tænke på Englands straffespark mod Danmark i EM-semifinalen. Teknisk korrekt, men i den tynde ende (har jeg også diskuteret med hos en del udenlandske kolleger de seneste uger, hvor jeg har været fremme). Lovmæssigt er der intet at komme efter – men er det rimeligt?

Kampafgørende kendelser skulle gerne være nogle, der kan ses, forstås og forklares – og ikke bare teknik. Problemet omkring VAR er, at i og med at forseelsen er teknisk påviselig, er der ikke tale om en klar og åbenlys dommerfejl, og så kan VAR ikke intervenere, hvilket mange ellers bjæffede over i forbindelse med England-situationen.

Det hele hænger – nok engang – på den berømte passage i fodboldlovens § 5 om, at dommeren skal undlade at skride ind over for bagatelagtige eller tvivlsomme forseelser. Så er der selvfølgelig frygtelig meget forskel på, hvad der er bagatelagtigst i en serie 6-kamp og i en Superligakamp (eller EM-semifinale), men det er en helt anden historie, og det er dommerens opgave at vurdere. Tingene er bare ikke sorte eller hvide, og der skal

lægges et niveau, hvor alle synes, at det er sjovt at spille fodbold, mens vi holder os inden for rammen af det tilladte, og lovbogen ikke bliver bøjet så meget, at den knækker i ryggen. Men som sagt så mange gange før er de tre vigtigste ord i loven 'efter dommerens skøn'. Og det er ham/hende, der bestemmer, hvor høj eller lav barren er, alt efter spillernes indstilling og humør, kampens niveau osv. Hvor meget kan spillerne tåle, hvad har de lyst til at være med til? Derfor er netop pokalkampe med stor niveauforskel på holdene (som vi oplever det i disse dage med indledende runder i Landspokalen) noget af det mest infamt svære, som en dommer kan komme ud for, for det er langt fra givet, at spillerne har samme forståelse for, hvad der er bagatelagtigst, og hvad der ikke er. Faktisk er der nærmest garanti for det modsatte. Så kan man som dommer komme ud i at måtte balancere forsætlighedsniveauet, således at der i realiteten gælder ét niveau for det ene hold og ét for det andet. Det er stadig inden for lovens grænser – bagatelniveauet er bare forskelligt – og det gælder jo også om at komme igennem med glade spillere, der føler sig rimelig retfærdigt behandlet.

Netop dette med straffespark er som altid et kildent spørgsmål, netop fordi det er så stor en chance, som det er. Der plejer også rituelt at dukke nogle statistikere op, der pointerer, at hjemmeholdene får langt de fleste straffespark tilkendt, så hjemmefordelen er en realitet, og hvad vil dommerne lige gøre ved det? Nu er der som bekendt, som salig Mark Twain er tilskrevet at have sagt, tre slags løgn: løgn, forbandet løgn og statistik. Altid problematisk med den slags vandrecitater, men dette har nu min fulde sympati (og det kunne sagtens have ligget til Mark Twain, som jeg i øvrigt varmt kan anbefale som sommerferielæsning i hængekøjen med en drink inden for rækkevidde – det ville også have været i hans ånd – start med hans noveller, f.eks. den om amerikansk valgkamp, som er Trump godt og vel 125 år, før Trump kom på banen).

Men den anden side af statistikken er jo, at når hjemmeholdet får tildelt de fleste straffespark, kunne det jo være, fordi hjemmeholdet typisk har mest boldbesiddelse, angriber mest og dermed også befinder sig mest i modspillernes straffesparksfelt. Af samme grund vil jeg advare kraftigt imod at tage sådanne statistikker for direkte pålydende – men at bruge sin sunde fornuft og tænke, om der kunne være andre årsager.

En anden statistik, som dukker op med jævne mellemrum – og pudsigt nok ofte i den såkaldte agurketid (det er her, hvor vi er nu!) – er den, der viser, hvilke dommere der har givet flest gule og røde kort. For ham med de fleste må godt nok være en barsk fyr at have med at gøre. Men problemet her er, at vi har at gøre med usammenlignelige størrelser. Det kan da sagtens være, at dommer x har uddelt flere kort end dommer y. Men de har jo heller ikke dømt de samme kampe. Hvad nu, hvis rollerne havde været byttet om? Man skal bare være så frygtelig varsom med den form for statistik, selv om de kan generere aldeles fremragende overskrifter. Det er helt fint med registreringen, men man skal lige huske at have alle udenomsfaktorerne med.

Ellers vil jeg nyde efter et par ture i ekstreme varmegrader sydpå at skulle en tur til Irland i næste uge for at følge endnu et opgør i Conference League. Lad så være, at COVID-19 stadig sætter nogle besynderlige grænser i det område, selv når man er

færdigvaccineret, så det ligner desværre isolation på et lufthavnshotel og bare tur/retur til stadion. Dublin kunne jeg ellers godt have tænkt mig at gøre lidt mere ud af. Men hovedsagen er, at maskinen kører, og at tingene overhovedet kan lade sig gøre – om det så er med fuldt hus, et begrænset antal tilskuere eller slet ingen.

© Dansk Fodbolddommer Union